5 Modelbesluiten voor de instelling van commissies

5.1 Inleiding

Ingevolge artikel 15 WOR kan de OR de commissies instellen die hij voor de vervulling van zijn taak redelijkerwijs nodig heeft. De OR dient op grond van artikel 15 lid 1 zijn voornemen een commissie in te stellen tevoren schriftelijk voor te leggen aan de ondernemer, met vermelding van de taak, de samenstelling, de bevoegdheden en de werkwijze van de commissie; bij bezwaar van de ondernemer kan de OR een beslissing van de kantonrechter vragen.
Het ligt voor de hand dat de ondernemer direct na instelling van de commissie, eveneens schriftelijk – al dan niet door middel van toezending van een exemplaar van het instellingsbesluit – op de hoogte wordt gesteld van de uiteindelijke invulling van de commissie en in het bijzonder van de samenstelling ervan.

In hoofdstuk 2 is in paragraaf 2.8 bij de toelichting op 'werkwijze en secretariaat' (van de OR) al gewezen op artikel 17 WOR; deze bepaling zal ook hierna in bijlage B nog aan de orde komen. Daarom wordt hier naar die passages verwezen en volstaan met de vermelding dat artikel 17 WOR inzake door de ondernemer beschikbaar te stellen voorzieningen en te verlenen faciliteiten ook van belang is voor de commissies van de OR. Voorts geldt de bescherming tegen benadeling en ontslag (artikel 21 WOR en de artikelen 7: 670 en 7: 670a BW) ook voor commissieleden. Artikel 13 WOR (de mogelijkheid van schorsing) is ook op commissieleden van toepassing (artikel 15 lid 5 WOR). *Zie ook bijlage E.*

De instelling van een commissie geschiedt bij afzonderlijk instellingsbesluit, waarin taak, samenstelling, bevoegdheden en werkwijze zijn geregeld. Deze besluiten worden niet in het OR-reglement opgenomen en vormen daarvan dus geen onderdeel. Het instellingsbesluit wordt meestal als bijlage bij het OR-reglement gevoegd.
Het ligt voor de hand dat een exemplaar van het instellingsbesluit ter kennis wordt gebracht van de ondernemer.

Artikel 15 WOR onderscheidt verschillende soorten commissies:

A vaste commissies (artikel 15 lid 2);
B onderdeelcommissies (artikel 15 lid 3);
C voorbereidingscommissies (artikel 15 lid 4).

5.2 Modellen voor instellingsbesluiten

Hierna volgen voor besluiten tot instelling van respectievelijk vaste commissies (A), onderdeelcommissies (B) en voorbereidingscommissies (C) 'modellen' die voorzien zijn van een in aantekeningen onderverdeelde toelichting.

A Model instellingsbesluit vaste commissie

De ondernemingsraad, gelet op artikel 15, eerste en tweede lid van de Wet op de ondernemingsraden, neemt het volgende besluit tot instelling van een vaste commissie:

Artikel 1

1 Er is een vaste commissie (voor) .....
Zie aantekening 1.

2 De commissie bestaat uit ..... leden, van wie ten minste ..... personen lid zijn van de ondernemingsraad.
Zie aantekening 2.

3 De commissie behandelt voor de ondernemingsraad de aangelegenheden betreffende ..... en brengt daarover desgevraagd of uit eigen beweging advies uit aan de ondernemingsraad.
Zie aantekening 3.

of, eerste alternatief voor lid 3 (zie aantekening 4):

3 De commissie behandelt voor de ondernemingsraad de aangelegenheden betreffende ..... en oefent ten aanzien van die aangelegenheden de aan de ondernemingsraad toekomende bevoegdheden uit met inachtneming van de navolgende voorwaarden:
a .....
b ..... (et cetera)

of, tweede alternatief voor lid 3 (zie aantekening 4):

3 De commissie behandelt voor de ondernemingsraad de aangelegenheden betreffende ..... en oefent ten aanzien van die aangelegenheden de navolgende aan de ondernemingsraad toekomende bevoegdheden uit, met inachtneming van de daarbij gestelde voorwaarden:
a .....
b ..... (et cetera).

Aantekening 1

In lid 1 dient de naam van de commissie te worden opgenomen, bijvoorbeeld ‘verkiezingscommissie’; ‘vaste commissie voor veiligheid, gezondheid en welzijn’ (‘vgw’); ‘vaste commissie gelijke behandeling’.

Aantekening 2

Over de samenstelling van een vaste commissie zegt artikel 15 lid 2 WOR dat (ten minste) de meerderheid van de leden van die commissie lid moet zijn van de OR. Daarnaast kunnen ook andere ‘in de onderneming werkzame personen’ in de vaste commissie zitting hebben. Het in lid 2 in te

vullen aantal personen dat lid is van de OR is dus ten minste de helft plus één van het aantal in te vullen leden van de vaste commissie. Treedt een OR-lid als zodanig af, dan eindigt automatisch ook zijn lidmaatschap van een vaste commissie. Bestaat als gevolg daarvan de meerderheid van de vaste commissie niet langer uit OR-leden, dan treft de OR hiervoor een voorziening; meest voor de hand ligt dan dat een ander OR-lid in de commissie wordt benoemd. Een vaste commissie kan ook geheel uit OR-leden bestaan; in dat geval kan de zinsnede in lid 2 beginnend met 'van wie' worden vervangen door 'die allen lid zijn van de ondernemingsraad'.

Aantekening 3

In lid 3 wordt ingevuld welke de onderwerpen zijn die de desbetreffende vaste commissie voor de OR behandelt. Zo kan de OR bijvoorbeeld aangeven dat een 'vaste vgw-commissie' niet uitsluitend aangelegenheden behandelt betreffende de veiligheid, de gezondheid en het welzijn in verband met de arbeid, maar ook aangelegenheden betreffende de zorg van de onderneming voor het milieu.
Zie ook artikel 25 lid 1 onder l en artikel 28 lid 4 WOR.

Aantekening 4

Indien de OR aan een vaste commissie meer bevoegdheden wil geven dan alleen het (kunnen) uitbrengen van advies aan de OR, dient een van de alternatieve teksten voor lid 3 van het instellingsbesluit te worden aangehouden. Ingevolge artikel 15 lid 2 WOR kan de OR in zijn besluit tot instelling van een vaste commissie zijn rechten en bevoegdheden ten aanzien van de door hem aangewezen onderwerpen *(zie aantekening 3)* – geheel of gedeeltelijk – overdragen (behalve het voeren van gerechtelijke procedures: die bevoegdheid is voorbehouden aan de OR zelf). De OR kan aan de vaste commissie 'de', dat wil zeggen alle bevoegdheden ten aanzien van die onderwerpen overdragen; hij kan die bevoegdheden ook gedeeltelijk overdragen, bijvoorbeeld wel het recht om over die onderwerpen overleg te plegen met de bestuurder, maar niet zijn instemmingsbevoegdheid ex artikel 27 WOR; hij kan aan gehele of gedeeltelijke overdracht van bevoegdheden ook voorwaarden verbinden. Het is dus van belang dat de OR in het instellingsbesluit het taakgebied van de vaste commissie duidelijk afbakent en dat hij daarin een duidelijke omschrijving opneemt van de aan de vaste commissie overgedragen bevoegdheden en de eventuele voorwaarden waaronder deze mogen worden uitgeoefend.

Artikel 2

1 De leden van de commissie worden door de ondernemingsraad benoemd voor een periode die aanvangt met de benoeming en eindigt wanneer de zittingstermijn van [de helft van] de leden van de ondernemingsraad afloopt.
Zie aantekening 1.

2 De commissie kiest uit haar midden een voorzitter en een secretaris.

3 De commissie vergadert op verzoek van de voorzitter en op verzoek van ..... leden van de commissie. Een vergadering kan slechts worden gehouden indien ten minste ..... leden van de commissie aanwezig zijn.
Zie aantekening 2.

4 De artikelen 17 leden 2 en 3, 18 lid 2, 19, 20 en 21 lid 1 van het reglement van de ondernemingsraad zijn van overeenkomstige toepassing.
Zie aantekening 3.

5 De leden van de commissie kunnen te allen tijde hun lidmaatschap van de commissie beëindigen. Zij geven daarvan schriftelijk kennis aan de voorzitter van de ondernemingsraad, aan de voorzitter van de commissie en aan de ondernemer.
Zie aantekening 4.

Aantekening 1

Vaste commissies behoren, gelet op hun taken en bevoegdheden, gebonden te zijn aan de zittingstermijn van de (leden van de) OR zelf; loopt die zittingstermijn af, dan eindigt ook de zittingstermijn van de vaste commissie. De in lid 1 tussen [ ] geplaatste woorden moeten daarin worden opgenomen ingeval voor het aftreden van de OR het roosterstelsel geldt. *Zie ook hoofdstuk 2 aantekening 1 bij artikel 3.*
Het effect van de bepaling is dat de gehele commissie aftreedt bij het roostermatig aftreden van de helft van de OR-leden, dus om de twee jaar: de nieuwe OR zal een besluit moeten nemen inzake de nieuwe samenstelling van de commissie, en kan uiteraard tot herbenoemingen besluiten, zij het met inachtneming van het beginsel dat ten minste de helft van de commissieleden uit OR-leden moet bestaan.

Aantekening 2

Hier wordt ingevuld het aantal leden van de commissie dat nodig is om een verzoek te doen voor een vergadering, respectievelijk het aantal leden dat aanwezig moet zijn wil een vergadering van de commissie (rechtsgeldig) kunnen plaatsvinden. In plaats van aantallen leden kan ook worden ingevuld dat de commissie vergadert op verzoek van een kwart van haar leden en dat voor het houden van een vergadering ten minste de helft van de leden aanwezig moet zijn.

Aantekening 3

De genoemde artikelen zijn die van het modelreglement van de OR in hoofdstuk 2.

Aantekening 4

Hiervoor is er al op gewezen dat voor een commissielid dat aftreedt als OR-lid ook het lidmaatschap eindigt van de vaste commissie(s).

B Model instellingsbesluit onderdeelcommissie

De ondernemingsraad, gelet op artikel 15, eerste en derde lid, van de Wet op de ondernemingsraden, neemt het volgende besluit tot het instellen van een onderdeelcommissie:

Artikel 1

1 Er is een commissie voor onderdeel ..... van de onderneming.
Zie aantekening 1.

2 De commissie bestaat uit ..... leden die door de in het onderdeel werkzame kiesgerechtigde personen worden gekozen uit de in het onderdeel werkzame verkiesbare personen. De artikelen 4 tot en met 16 van het reglement van de ondernemingsraad zijn van overeenkomstige toepassing.
De samenstelling van de onderdeelcommissie wordt bekend gemaakt aan de ondernemer en aan de in het onderdeel werkzame personen.

of, zie aantekening 2:

2 De commissie bestaat uit ..... leden die werkzaam zijn in het onderdeel van de onderneming. Zij worden door de ondernemingsraad benoemd. De samenstelling van de onderdeelcommissie wordt bekend gemaakt aan de ondernemer en aan de in het onderdeel werkzame personen.

3 De commissie behandelt voor de ondernemingsraad de aangelegenheden betreffende het onderdeel waarvoor zij is ingesteld en brengt daarover desgevraagd of uit eigen beweging advies uit aan de ondernemingsraad.

of, zie aantekening 3:

3 De commissie behandelt voor de ondernemingsraad de aangelegenheden betreffende het onderdeel waarvoor zij is ingesteld en heeft de bevoegdheid tot het voeren van overleg daarover met degene die de leiding heeft van het onderdeel.

Aantekening 1

In lid 1 wordt aangegeven voor welk onderdeel van de onderneming de onderdeelcommissie wordt ingesteld: de naam of een andere aanduiding van het onderdeel volstaat.

Aantekening 2

De onderdeelcommissie bestaat uit werknemers van het betrokken onderdeel; daarnaast kunnen van een onderdeelcommissie ook een of meer OR-leden deel uitmaken.
Bij de samenstelling van de onderdeelcommissie uit in het onderdeel werkzame personen is er een keuzemogelijkheid, te weten:

- de leden worden gekozen door het kiesgerechtigde personeel van het onderdeel (eerste variant voor lid 2); of
- de leden worden benoemd door de OR (tweede variant voor lid 2).

Beide mogelijkheden gaan ervan uit dat de onderdeelcommissie uitsluitend bestaat uit personen die werkzaam zijn in het betrokken onderdeel. Het is uiteraard mogelijk dat een of meer van deze personen tevens OR-lid zijn. Zo kunnen in de eerste variant OR-leden die werkzaam zijn in het betrokken onderdeel, worden gekozen in de onderdeelcommissie. In de tweede variant zou de OR een

of meer OR-leden die in het betrokken onderdeel werkzaam zijn, tot lid van de onderdeelcommissie kunnen benoemen. Deelname van OR-leden in de onderdeelcommissie legt een duidelijke band tussen de OR en deze commissie en kan van belang zijn voor een effectieve samenwerking. Indien in het betrokken onderdeel geen OR-leden werkzaam zijn, kan een oplossing worden bereikt langs de weg van artikel 15 lid 3 WOR (laatste volzin). Deze bepaling staat toe dat, naast in het betrokken onderdeel werkzame personen, ook een of meer door de OR uit zijn midden te benoemen leden die niet in het betrokken onderdeel werkzaam zijn, lid zijn van de onderdeelcommissie. Deze OR-leden hebben dan in de onderdeelcommissie zitting specifiek vanwege hun OR-lidmaatschap. Indien van deze mogelijkheid wordt gebruikgemaakt, moet dit in artikel 2 van het instellingsbesluit afzonderlijk worden aangegeven. In de eerste variant voor lid 2 kan de eerste volzin dan luiden:
"De commissie bestaat uit ..... leden. Hiervan worden ..... lid / leden benoemd door de ondernemingsraad; de overige leden worden gekozen door de in het onderdeel werkzame kiesgerechtigde personen uit de in het onderdeel werkzame verkiesbare personen."
In de tweede variant voor lid 2 kunnen de eerste twee zinnen dan luiden:
"De commissie bestaat uit ..... leden, te benoemen door de ondernemingsraad. Hiervan zijn ten minste ..... personen lid van de ondernemingsraad; de overige leden van de commissie zijn werkzaam in het onderdeel."

Aantekening 3

Ook voor lid 3 zijn er twee varianten. In de eerste heeft de onderdeelcommissie (uitsluitend) de bevoegdheid aan de OR advies uit te brengen. Aan een onderdeelcommissie kan echter ook de bevoegdheid worden verleend tot overleg met degene die de leiding heeft van het betrokken onderdeel. In dat geval gaan de bevoegdheden van de OR ten aanzien van de aangelegenheden het onderdeel betreffende over naar de commissie, tenzij de OR besluit een bepaalde aangelegenheid zelf te behandelen (artikel 15 lid 3 WOR). Wordt van de mogelijkheid de overlegbevoegdheid over te dragen gebruikgemaakt, dan dient voor lid 3 de tweede variant te worden benut.
Voor het geval de OR de bevoegdheid tot het voeren van overleg met de leiding van het onderdeel overdraagt aan de onderdeelcommissie, wordt ten aanzien van dat overleg in artikel 23c WOR een aantal bepalingen van de WOR van overeenkomstige toepassing verklaard.

Artikel 2

1 De leden van de commissie worden benoemd voor een periode die aanvangt met de verkiezing / benoeming en die eindigt wanneer de zittingstermijn van [de helft van] de leden van de ondernemingsraad afloopt.
Zie aantekening 1.
2 De commissie kiest uit haar midden een voorzitter en een secretaris.
3 De commissie vergadert op verzoek van de voorzitter en op verzoek van ..... leden van de commissie. Een vergadering kan slechts worden gehouden indien ten minste ..... leden van de commissie aanwezig zijn.
4 De artikelen 17, leden 2 en 3, 18 lid 2, 19, 20 en 21 lid 1 van het reglement van de ondernemingsraad zijn van overeenkomstige toepassing.

5 De leden van de commissie kunnen te allen tijde hun lidmaatschap beëindigen. Zij geven daarvan schriftelijk kennis aan de voorzitter van de ondernemingsraad, aan de voorzitter van de commissie en aan de ondernemer.

Aantekening 1

Zie voor de tussen [ ] geplaatste woorden aantekening 1 bij artikel 2 voor het modelinstellingsbesluit voor vaste commissies.

C Model instellingsbesluit voorbereidingscommissie

De ondernemingsraad, gelet op artikel 15, eerste en vierde lid, van de Wet op de ondernemingsraden, neemt het volgende besluit tot het instellen van een voorbereidingscommissie:

Artikel 1

1 Er is een commissie ter voorbereiding van .....
Zie aantekening 1.

2 De commissie bestaat uit ..... leden, waarvan er .....lid zijn van de ondernemingsraad.
De leden worden benoemd door de ondernemingsraad.
Zie aantekening 2.

Aantekening 1

Hier wordt aangegeven voor de voorbereiding van welk door de OR te behandelen onderwerp de commissie wordt ingesteld. Aan de voorbereidingscommissie kan uitsluitend een voorbereidende taak worden opgedragen: de OR kan aan de commissie geen rechten of bevoegdheden overdragen.

Aantekening 2

De leden van de voorbereidingscommissie worden door de OR zelf benoemd. In de commissie moeten in ieder geval een of meer OR-leden zitting hebben; daarnaast kunnen ook andere in de onderneming werkzame personen tot lid worden benoemd. De modeltekst gaat ervan uit dat deze laatste mogelijkheid wordt benut.
Indien de commissie uitsluitend bestaat uit OR-leden kan lid 2 luiden:
“De commissie bestaat uit ..... leden, die door en uit de ondernemingsraad worden benoemd.”

Artikel 2

1 De commissie wordt ingesteld voor de tijd van .....
Zie aantekening 1.

2 [conform de modellen onder A en B]

3 [conform de modellen onder A en B]

4 [conform de modellen onder A en B]
5 [conform de modellen onder A en B]
Zie aantekening 2.

Aantekening 1

De commissie kan slechts worden ingesteld voor een bepaalde tijd, die door de OR in het instellingsbesluit wordt vermeld. Deze tijdsduur kan in tijdseenheden (weken, maanden of jaren) worden uitgedrukt, maar kan ook worden gekoppeld aan een bepaald project. In dit geval wordt in lid 1 vermeld dat de commissie wordt ingesteld voor de duur van het project, dat kort wordt omschreven.

Aantekening 2

De tekst voor de leden 2, 3, 4 en 5 voor het besluit tot instelling van een voorbereidingscommissie zijn te ontlenen aan de onder A en B opgenomen modellen voor de vaste, respectievelijk de onderdeelcommissie.